INSTYTUT HISTORYCZNY UNIWERSYTETU SZCZECIŃSKIEGO

CZERWIEC 2021 VI / 2021

NEWSLETTER

AKTUALNOŚCI ● NAJNOWSZE PUBLIKACJE NAUKOWE ● NAGRODY ● PROJEKTY NAUKOWE ● DEBATY I DYSKUSJE EKSPERCKIE, KONFERENCJE, SEMINARIA ● ODDZIAŁYWANIE WYNIKÓW BADAŃ NAUKOWYCH ● ZAPOWIEDZI

AKTUALNOŚCI

PROF. JÖRG HACKMANN NAUKOWCEM ROKU UNIWERSYTETU SZCZECIŃSKIEGO

Rektor Uniwersytetu Szczecińskiego **prof. dr hab. Waldemar TARCZYŃSKI** wyłonił laureatów konkursu Naukowiec Roku Uniwersytetu Szczecińskiego. W kategorii nauki humanistyczne, teologiczne i pozostałe społeczne Naukowcem Roku US został **prof. dr hab. Jörg HACKMANN**. Celem konkursu jest promocja najwybitniejszych osiągnięć naukowych pracowników Uniwersytetu Szczecińskiego.

DR HAB. JACEK ŁAPOTT, PROF. US CZŁONKIEM ETNOLOGICZNEJ KOMISJI STUDIÓW AFRYKAŃSKICH

Przy Komitecie Nauk Etnologicznych Polskiej Akademii Nauk została powołana kilkuosobowa Komisja Studiów Afrykańskich, której członkiem został **dr hab. Jacek ŁAPOTT, prof. US.** Komisja skupiająca etnologów, antropologów i etnografów zajmuje się prowadzeniem działalności popularyzatorskiej i opiniotwórczej dotyczącej Afryki. Przewodniczącym tego gremium został etnolog dr hab. prof. UŚ Maciej KURCZ z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

30 czerwca 2021 r. w ramach projektu Mare – Pomerania – Confinium odbyły się polsko-niemieckieckie warsztaty mające na celu przygotowanie wspólnego programu studiów poświęconych strefia bałtyckiej i pograniczy, w którym uczestniczyli **prof. dr hab. Jörg HACKMANN, dr Paweł MIGDALSKI, dr hab. Barbara OCHENDOWSKA-GRZELAK, dr Tomasz ŚLEPOWROŃSKI** oraz **dr Jordan SIEMIANOWSKI.**

26 czerwca 2021 r. w Transgranicznym Ośrodku Edukacji Ekologicznej w Zalesiu koło Polic odbył się piknik archeologiczny „Dawno, dawno temu w Zalesiu". Wśród partnerów wydarzenia był zarówno Instytut Historyczny US, jak i Katedra Archeologii IH US, a w jego organizację poza członkami Studenckiego Koła Archeologicznego oraz studenta menedżera dziedzictwa kulturowego **Maksymilina DZIKOWSKIEGO** zaangażowani byli: **dr hab. Radosław SKRYCKI, prof. US** oraz **dr Marta CHMIEL-CHRZANOWSKA**, **dr Katarzyna HARABASZ** i **dr Agnieszka MATUSZEWSKA.**

26 czerwca 2021 r. **dr hab. Eryk KRASUCKI** w ramach „Rozmów dworcowych" organizowanych przez Stowarzyszenie Przyjaciół Drawska „Meander" był gospodarzem spotkania poświęconego prezentacji książki dr. Zbigniewa Mieczkowskiego pt. „Drawska odyseja osadnicza 1945–1947".

Prof. dr hab. Jörg HACKMANN oraz **dr hab. Pierre-Frédéric WEBER**, prof. US oraz doktoranci z dyscypliny historia w Szkole Doktorskiej US: **mgr Dorota KUREK** oraz **mgr Paweł NEUMANN-KARPIŃSKI** wzięli udział w Multidyscyplinarnej Konferencji Doktorantów Uniwersytetu Szczecińskiego 2.0, która odbyła się w formie hybrydowej w dniach 23–25 czerwca 2021 r.

22 czerwca 2021 r. **prof. dr hab. Jörg HACKMANN** został powołany na dyrektora Międzynarodowego Ośrodka Badań Interdyscyplinarnych (MOBI) w Kulicach, jednostki badawczo-dydaktycznej Uniwersytetu Szczecińskiego, która powstała w maju bieżącego roku by rozwijać współpracę międzynarodową uczelni, szczególnie w rejonie Bałtyku.

19 czerwca 2021 r. odbyło się II FORUM DOKTORANTÓW INSTYTUTU HISTORYCZNEGO. Podczas obrad referaty wygłosili: **mgr Łukasz KOREMBA**, **mgr Dawid DZIUBA**, **mgr Joanna MORAWSKA-TOŁEK**, **mgr Paweł NEUMANN-KARPIŃSKI** oraz **mgr Grzegorz MAZUR**. Sesję przygotował **dr hab. Eryk KRASUCKI.**

17 czerwca 2021 **dr Tomasz ŚLEPOWROŃSKI** wziął udział w audycji Joanny Skoniecznej w Radio Szczecin z okazji 30. rocznicy podpisania w Bonn przez premiera RP i kanclerza RFN „Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy”. https://radioszczecin.pl/395,2897,spor-o-zalew-czyli-szkolny-dach-z-wodki-reportaz

16 czerwca 2021 r. odbyła się promocja XII tomu „Rocznika Chojeńskiego". Redaktorem naukowym tego czasopisma historyczno-społecznego jest **dr hab. Radosław SKRYCKI, prof. US.** Zawartość tomu to efekt projektu naukowego realizowanego przez studentów kierunków historia oraz media i cywilizacja w Instytucie Historycznym US. Projekt był poświęcony mieszkańcom wsi Mętno w powiecie gryfińskim.

9 czerwca 2021 r. na łamach czasopisma „Wieź” ukazała się recenzja monografii lek. Magdaleny Ptaszyńskiej i **dr hab. Radosława PTASZYŃSKIEGO, prof. US** *Skalpel ’68. Kampania antysemicka w środowisku szczecińskich lekarzy* (Kraków: Universitas 2021) pt. *Zbędni ludzie* pióra Michała Przeperskiego.

W połowie czerwca br. zakończyła się realizacja filmów przedstawiających kierunki studiów w Instytucie Historycznym. Z udziałem studentów i pracowników zostały nakręcone krótkie filmy promujące kierunki: archeologia, historia, media i cywilizacja, stosunki międzynarodowe, studia nad wojną i wojskowością oraz menedżer dziedzictwa kulturowego. Produkcje można oglądać na kanale Instytutu Historycznego w serwisie internetowym YouTube.

https://www.youtube.com/channel/UCa3_NFqLRLZJux2v4Xa9bgA

NAJNOWSZE PUBLIKACJE NAUKOWE

MONOGRAFIE

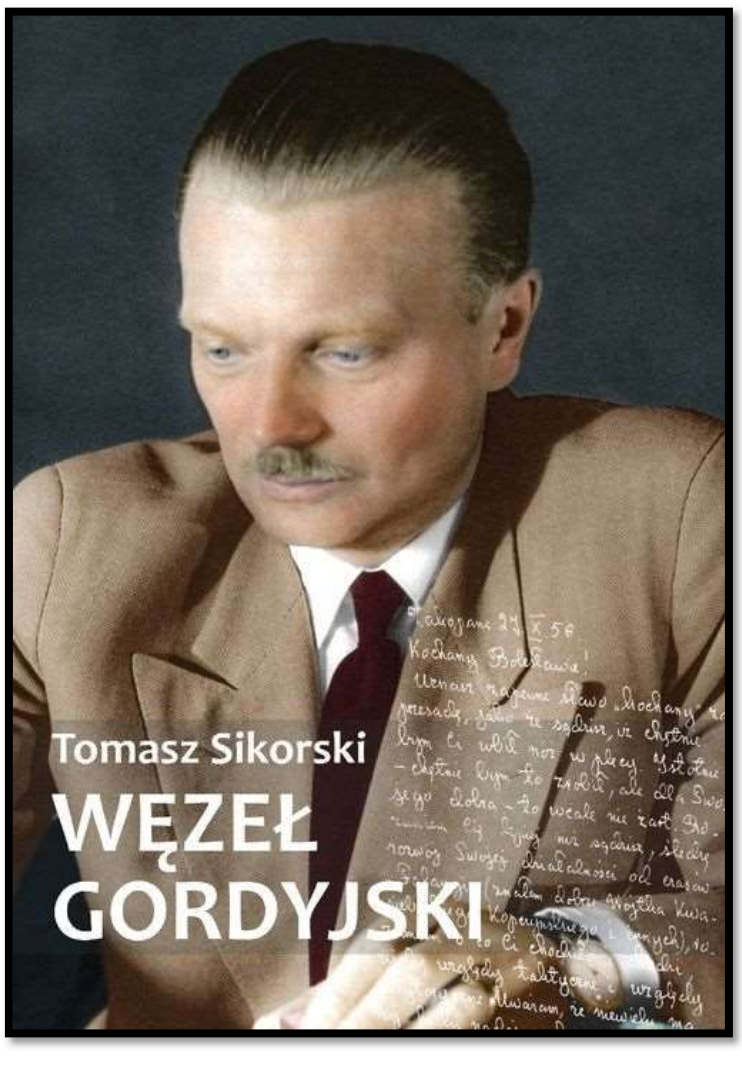

Tomasz SIKORSKI, *Węzeł gordyjski. Katolicy świeccy w PRL (1956–1989)*, Warszawa: IPN, 2021, ss. 520.

Opisana w tej książce historia pełna jest niejednoznaczności, a optymizm i nadzieja przeplatają się ze zwątpieniem, uległością i niemocą. Świeckim katolikom – bohaterom tej opowieści – przyszło żyć w czasach trudnych i skomplikowanych, w warunkach narzuconych przez bieg historii. Katolicy przez cały okres PRL znajdowali się w potrzasku między niezależnością, pełną wolnością działania, przekonań i myśli a narzuconymi przez komunistów warunkami współegzystencji. To uwikłanie w system musiało skłaniać do alternatywnych wyborów, rodziło też różne postawy. Przecięcie tego węzła gordyjskiego oznaczałoby całkowitą marginalizację, zamknięcie tych przestrzeni, w których można było w jakiś sposób funkcjonować, formułować programy, ograniczyłoby starania wyłącznie do obrony kultury i uniwersalnych wartości ewangelicznych. Jednak poziom kontroli ze strony władz wymuszał pewne decyzje. Taka była cena koncesji udzielonej środowiskom katolickim przez reżim komunistyczny.

https://ipn.poczytaj.pl/ksiazka/wezel-gordyjski-katolicy-swieccy-w-prl-1956-1989-sikorski,490970

ARTYKUŁY

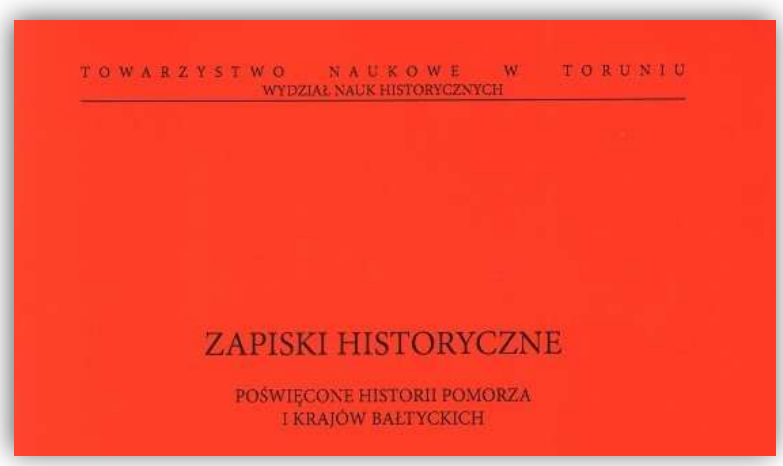

Agnieszka GUT, *Średniowieczny dokument książęcy jako medium społecznej komunikacji na peryferiach łacińskiej Europy*, „Zapiski Historyczne" t. 86, 2021, z. 2, s. 125–136.
https://www.zapiskihistoryczne.pl/files/5/Vol._86_2021/ZH_86-02_05_Gut_N.pdf

Łukasz KOREMBA, *Agnieszka Pawłowska, Ikonografia godeł cechowych na Pomorzu brandenbursko-pruskim (Uniwersytet Szczeciński. Rozprawy i Studia, t. 1098), Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2019, ss. 382 [1], ISBN 978-83-7972-324-9* [recenzja]
„Zapiski Historyczne" t. 86, 2021, z 2, s. 177–181.
https://www.zapiskihistoryczne.pl/files/5/Vol._86_2021/ZH_86-02_11_Rec-Koremba_N.pdf

Renata GAŁAJ-DEMPNIAK, *The History of Poland in the Service of State Promotion: an Example of Activities in Japan*, „Res Historica" vol. LI, 2021, s. 639–658.

https://journals.umcs.pl/rh/article/view/9779/8858

Jordan SIEMIANOWSKI, *Strzemiński, Kobro, Stażewski: wystawy polskich artystów w Danii i Norwegii w 1985 i 1986 r.*, [w:] *Polsko-skandynawskie stosunku kulturalne, naukowe i polityczne od XVI do XX wieku*, red. Arnold Kłonczyński, Gabriela Majewska, Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, 2021, s. 97–119.

https://wyd.ug.edu.pl/oferta_wydawnictwa/103443/polsko-skandynawskie_stosunki_kulturalne_naukowe_i_polityczne_od_xvi_do_xx_wieku

Henryk WALCZAK, *Alianța polono-română în ajunul celui de-al Doilea Război Mondial. Evenimentele premergătoare și desfășurarea vizitei ministrului afacerilor străine Grigore Gafencu la Varșovia în martie 1939*, „Revista de istorie militară" 2021, no. 1– 2, s. 101–108.

https://ispaim.mapn.ro/app/webroot/fileslib/upload/files/RIM/rim%201-2%202021.pdf

SUMAR

• Dosar – Alianța româno-polonă, 1918-1939
– Argument – *Dr. CARMEN SORINA RÎJNOVEANU* 1
– *DORU LICIU* – 100 de ani de la Convenția de alianță româno-polonă din 1921 3
– *ANNA KONIECZNA* – Friends. Polish-Romanian Alliance Treaties in the Polish Military Press (*Żołnierz Polski* and *Polska Zbrojna*) 12
– *Dr. CARMEN SORINA RÎJNOVEANU* – Drumul către alianță: provocări geopolitice și proiecte regionale 27
– *KRZYSZTOF NOWAK* – Aliatul român în opinia sferelor militare și diplomatice poloneze 39
– *SORIN CRISTESCU* – Relațiile româno-polone din anii 1919-1932 reflectate în presa și memorialistica românească 48
– *ANDRZEJ DUBICKI* – Marshal Józef Piłsudski and Romania 59
– *MANUEL STĂNESCU* – Considerente strategice și geostrategice privind alianța polono-română, 1921-1939 69
– *ADRIAN-BOGDAN CEOBANU* – From Honorary Consulate to Legation. The Establishment of the Romanian Diplomatic Mission in Poland (1919) 78
– *TOMASZ MIEGOŃ* – A Venture Which Never Happened. The Projected Delivery of Military Equipment to Poland Using the Polish Navy Services, via the Territory of Romania in 1939 84
– *AGNIESZKA KASTORY* – The Problem of Polish-Romanian Cooperation Against Germany in 1939 88
– *FLORIN ȘPERLEA* – Misterioasa doamnă E.D. Varșovia văzută de o româncă, 1939-1940 97
– *HENRYK WALCZAK* – Alianța polono-română în ajunul celui de-al Doilea Război Mondial. Evenimentele premergătoare și desfășurarea vizitei ministrului afacerilor străine Grigore Gafencu la Varșovia în martie 1939 101
– Convenția de alianță defensivă între Regatul României și Republica Polonă 109

• Recenzii
– Daniel Hrenciuc, *Alianța militară româno-polonă în geopolitica Europei central-răsăritene (1919-1939)*, Editura MEGA, Cluj-Napoca, 2018
– *CERASELA MOLDOVEANU* 116

• Revista este inclusă în baza de date a Consiliului Național al Cercetării Științifice în Învățământul Superior, fiind evaluată la categoria „C".
• Poziția revistei în lista-catalog a publicațiilor este la numărul 5017
ISSN 1220-5710

REVISTA DE ISTORIE MILITARĂ

Publicația este editată de Ministerul Apărării Naționale, prin Institutul pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară, membru al Consorțiului Academiilor de Apărare și Institutelor pentru Studii de Securitate din cadrul Parteneriatului pentru Pace, coordonator național al Proiectului de Istorie Paralelă NATO – Tratatul de la Varșovia

COLEGIUL DE REDACȚIE

• Dr. CARMEN SORINA RÎJNOVEANU, directorul Institutului pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară
• Dr. HAROLD E. RAUGH, Jr., USAREUR-AF, vicepreședinte al Comisiei Internaționale de Istorie Militară
• Dr. JÖRG ECHTERNKAMP, Centrul de Istorie Militară și Științe Sociale, Potsdam, Germania
• Dr. RANDY PAPADOPOULOS, United States Department of the Navy
• Prof. dr. MIHAIL E. IONESCU, Școala Națională de Studii Politice și Administrative
• Col. dr. FLORIN ȘPERLEA, lect. univ., Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu", Sibiu
• Colonel (r) dr. PETRE OTU, președinte al Comisiei Române de Istorie Militară
• Dr. JAN HOFFENAAR, președintele Comisiei Olandeze de Istorie Militară
• Prof. univ. dr. ION ȘIȘCANU, Universitatea „Dunărea de Jos", Galați
• Prof. univ. dr. DENNIS DELETANT, London University
• Prof. univ. dr. MIHAI RETEGAN, Universitatea București
• Comandor (r) GHEORGHE VARTIC

ISPAIM – REVISTA DE ISTORIE MILITARĂ 1-2/2021

Pierre-Frédéric WEBER, *La Pologne et la présidence allemande de l'UE. Enjeux européens et nationaux*, „Allemagne d`aujourd`hui" 2021/2 (Nr 236), s. 79–90.

https://www.cairn.info/revue-allemagne-d-aujourd-hui-2021-2-page-79.htm?fbclid=IwAR2rW_K3R49irTt24ryMF7JBt6XMEEq3z4VxGuiMTtCiQlISt_QC0Ix7cqc

PUBLIKACJE ONLINE

DIALOG FORUM
PERSPEKTIVEN AUS DER MITTE EUROPAS

Pierre-Frédéric WEBER, *Czy Paryż płonie? / Brennt Paris?* Artykuł ekspercki dla wspieranej przez niemieckie Ministerstwo Spraw Zagranicznych platformy „Forum Dialogu / Dialog-Forum" 10 czerwca 2021.

PL
https://forumdialogu.eu/2021/06/10/czy-paryz-plonie/

DE
https://forumdialog.eu/2021/06/10/brennt-paris/

NAGRODY

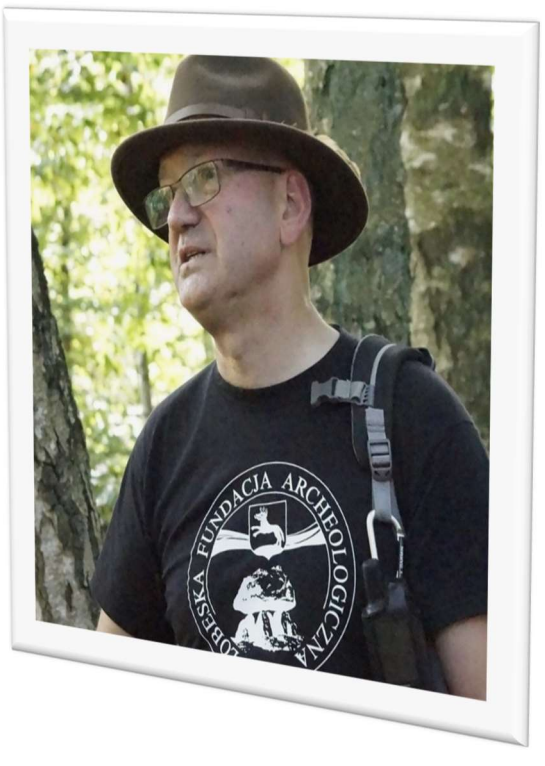

Laureatem 20. Edycji Nagrody im. Krzysztofa Dąbrowskiego przyznawanej przez Stowarzyszenie Naukowe Archeologów Polskich za upowszechnianie wiedzy na temat pradziejów, historii i kultury materialnej został **Bogdan R. PRZYBYŁA**, student II roku studiów magisterskich z archeologii. Za swoją dotychczasową działalność na rzecz popularyzacji wiedzy o przeszłości Ziemi Łobeskiej i jej dziedzictwa kulturowego B. R. Przybyła w kwietniu 2021 roku został nominowany do przyznawanego przez Redakcję „Głosu Szczecińskiego" tytułu *Osobowość Roku 2020* w kategorii *Działalność społeczna i charytatywna.*

PROJEKTY NAUKOWE

23 czerwca 2021 odbyło się spotkanie online z udziałem JM Rektora US prof. dr hab. Waldemara Tarczyńskiego otwierające projekt Morze – Pomorze – Pogranicze – miejscem polsko-niemieckiego dialogu. Transgraniczna sieć współpracy w nauce i edukacji historycznej Nadodrza i strefy bałtyckiej / Das Meer – Pommern – die Grenzregion als Orte des deutsch-polnischen Dialogs. Grenzübergreifendes Netzwerk zur wissenschaftlichen Kooperation und historischen Bildung über Ostsee und Od ergebiet. Projekt jest realizowany w ramach Programu Współpracy Interreg V A Meklemburgia-Pomorze Przednie / Brandenburgia / Polska w ramach celu „Europejska Współpraca Terytorialna" Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). Numer Projektu – INT198.

Koło Naukowe Młodych Historyków, którego opiekunem jest **dr hab. Radosław SKRYCKI, prof. US** wygrało konkurs grantowy organizowany przez Samorząd Studencki US w ramach projektu #USzczęśliwiaj. Koło otrzyma 7000 zł na realizację zadania badawczego *Upamiętnienie miejsc pobytu polskich robotników przymusowych w Szczecinie w latach 1939–1945*. Prezesem KNMH US jest **Przemysław HOEHLE**, sekretarzem **Michał TARNECKI**, a skarbnikiem **Paweł GLIŹNIEWICZ.**

DEBATY I DYSKUSJE EKSPERCKIE, KONFERENCJE, SEMINARIA

27 czerwca 2021 r. w Sali Posiedzeń Urzędu Miejskiego w Trzcińsku-Zdroju odbyła się sesja naukowa z okazji 740 rocznicy nadania praw miejskich miastu Trzcińsko-Zdrój z udziałem **dr. Pawła MIGDALSKIEGO** (referat: *Trzcińsko na szlaku Paula Tillicha*) oraz doktoranta **mgr. Michała GIERKE** z Książnicy Pomorskiej w Szczecinie (referat: *Kto i kiedy lokował Trzcińsko na prawie niemieckim?*).

https://www.youtube.com/watch?v=yFOHoa0FTIw

Podczas międzynarodowej konferencji naukowej zorganizowanej w Warszawie w dniach 17–19 czerwca 2021 r. z okazji 30-lecia polsko-niemieckiego Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy **dr hab. Pierre-Frédéric WEBER, prof. US** wygłosił referat na temat trwających sporów bilateralnych wokół pamięci zbiorowej i polityki historycznej.

https://youtu.be/vmzV1LI-qE0

Dr Renata NOWACZEWSKA wygłosiła referat online podczas 67. dorocznego spotkania German Association for American Studies (DGfA), które odbyło się w Heidelbergu w dniach 17–19 czerwca 2021 r. Tytuł wystąpienia *Rockefellers and Democratization of West Germany during the Early Cold War: Library Program, Academic Exchanges and American Studies*.

16 czerwca 2021 r. **dr Paweł MIGDALSKI** wygłosił wykład w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Szczecinie, filia nr 7 pt.: *Do czego potrzebne jest nam Pomorze i jego historia?* który zainaugurował projekt *Pomerania incognita. Spotkania z pomorską przeszłością*.

https://www.facebook.com/salonliterackiProMedia/videos/213790163897803

15 czerwca 2021 r. w formie online odbyła się konferencja naukowa Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego J. Paderewskiego z cyklu „Kanon myśli narodowej – teoria i praktyka". **Prof. dr hab. Tomasz SIKORSKI** wygłosił podczas niej referat pt. *Patronat obozu narodowego nad organizacjami młodzieżowymi na przykładzie byłej dzielnicy pruskiej/zaboru pruskiego do 1918 roku*.

https://www.youtube.com/watch?v=RoPtmJc3ZWk...

Dr hab. Paweł GUT, prof. US podczas konferencji *Węzłowe problemy archiwistyki. Sieci archiwalne. Odkrycia archiwalne przełomu XX–XXI w.*, odbywającej się w dniach 10–11 czerwca 2021 wygłosił wykład: *Archiwa krajów związkowych w Republice Federalnej Niemiec. Historyczne podstawy organizacji i współczesne problemy działania*. Konferencję zorganizował Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN oraz Wydział Historii Uniwersytetu Warszawskiego.

9 czerwca 2021 r. **dr hab. Anna SZCZEPAŃSKA-DUDZIAK, prof. US** brała udział w konferencji online zorganizowanej przez Instytut Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie US, pt.: „Polityki publiczne w dobie pandemii COVID-19. Analiza problemu i wyzwania na przyszłość" z wystąpieniem na temat polityki rozwojowej i pomocy humanitarnej Republiki Czeskiej w dobie pandemii, w którym poddała analizie działania czeskiej dyplomacji publicznej, tworzenie marki kraju poprzez aktywność na tym polu, zarówno czeskiej dyplomacji, jak i organizacji pozarządowych w różnych regionach świata.

8 czerwca 2021 r. **dr hab. Eryk KRASUCKI** wziął udział w debacie wokół wystawy „Co sobie kto na swój temat wymyśli" w Trafostacji Sztuki. Debatę prowadzili Karolina Plinta (krytyczka sztuki, Magazyn Szum) oraz dr Konrad Wojtyła (poeta, dziennikarz). Organizatorzy: TRAFO, wszczecinie.pl

Dr hab. Jacek ŁAPOTT, prof. US na zaproszenie Katedry Etnologii i Antropologii Kulturowej UMK w Toruniu (Instytut Nauk o Kulturze) 8 czerwca 2021 r. wygłosił wykład online pt.: *Dogonowie – kim są i jak do nich dotrzeć.*

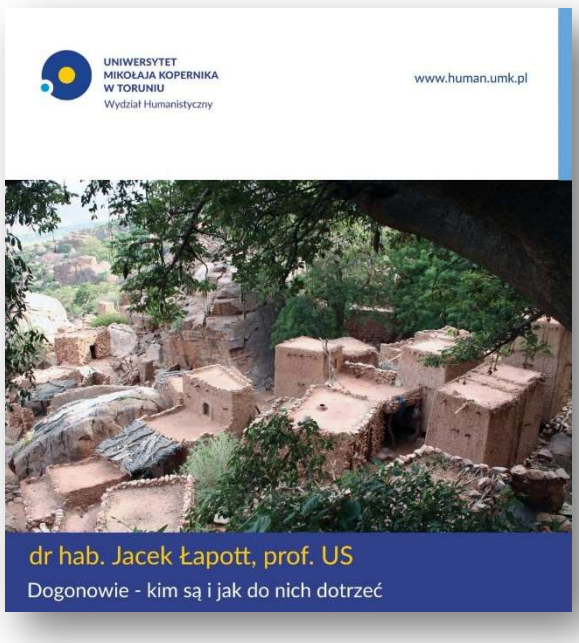

7 czerwca 2021 r. **dr hab. Eryk KRASUCKI** razem z Pawłem Zarembą wziął udział w spotkaniu zorganizowanym w związku z wydaniem drugiego tomu wspomnień pierwszego prezydenta Szczecina Piotra Zaremby pt.: *Piotr Zaremba - biografia do odsłonięcia*. Rozmowę prowadziła dr Katarzyna Rembacka.

https://www.facebook.com/watch/live/?v=173541961292249&ref=watch_permalink

ODDZIAŁYWANIE WYNIKÓW BADAŃ NAUKOWYCH

W ostatni weekend czerwca w Nowym Objezierzu (gm. Moryń) kręcone były zdjęcia do filmu „Rondele – wielka zagadka sprzed 7000 lat". Jest to fabularyzowany dokument, przenoszący widza na ziemie naszego kraju i Europy sprzed 7 tys. lat. Dzięki plenerom, scenografii, rekonstruktorom, animacjom 3D i precyzyjnie zaplanowanym kadrom, zobaczymy świat, który już dawno przestał istnieć. Relikty tego wyjątkowego obiektu z Nowego Objezierza badane są od kilku sezonów przez archeologów z Uniwersytetów Gdańskiego i Uniwersytetu Szczecińskiego. Jednym z konsultantów merytorycznych filmu jest **dr Agnieszka MATUSZEWSKA** z Katedry Archeologii IH US.

Fot. Agnieszka Matuszewska

INSTYTUT HISTORYCZNY I KIERUNKI STUDIÓW W MEDIACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH

https://www.facebook.com/IHiSM

https://www.instagram.com/instytut_historyczny_us/?

https://www.youtube.com/channel/UCa3_NFqLRLZJux2v4Xa9bgA

Katedra Archeologii IH US

https://www.facebook.com/Katedra-Archeologii-US-440261546066035

https://www.youtube.com/channel/UCiAmRSxuFGofz7IUF2xnGuQ

Media i Cywilizacja IH US

https://www.facebook.com/MICstudianaUS/

Stosunki Międzynarodowe IH US

https://www.facebook.com/smszczecin

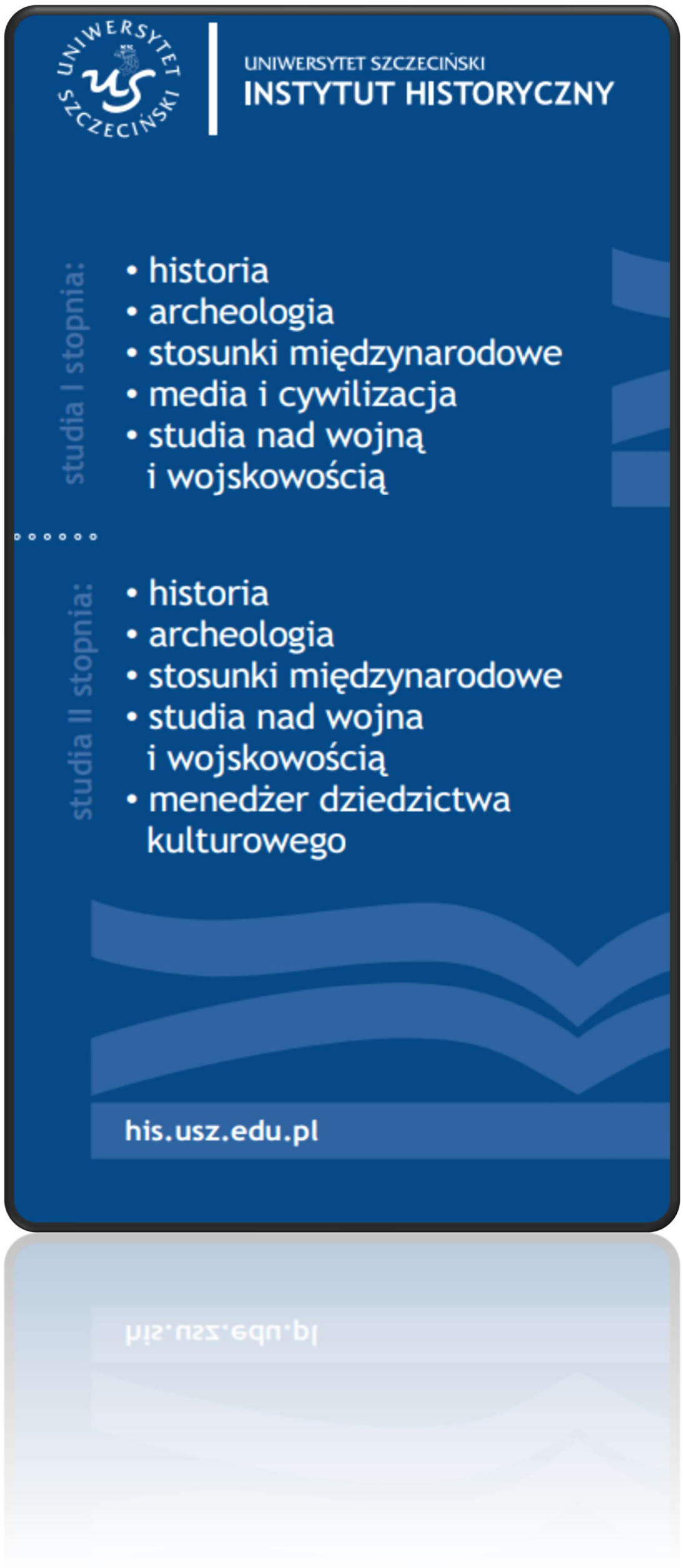
UNIWERSYTET SZCZECIŃSKI
UNIWERSYTET SZCZECIŃSKI
INSTYTUT HISTORYCZNY
studia I stopnia:
• historia
• archeologia
• stosunki międzynarodowe
• media i cywilizacja
• studia nad wojną i wojskowością
studia II stopnia:
• historia
• archeologia
• stosunki międzynarodowe
• studia nad wojna i wojskowością
• menedżer dziedzictwa kulturowego
his.usz.edu.pl